

Déli Hírlap

Megjelenik mindennap a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
vezetésével

A Romániai
Magyar Népközösség lapja

A Timiș-Torontal-i törvényszék bejegyzési száma 83
(Dos. No. 934/1938)
Dr. VARNAY ELEMÉR
felelős szerkesztő

Könnyek között mosolygó titán...

A kulturvilág harcizaj és ágyudörgés közepette ünnepli a nagy német zeneszerző, Wolfgang Amadeus Mozart halálának százötvenedik évfordulóját. († 1791). Örökségét alkotásait ezekben a napokban, a rádió hullámain keresztül, gyakrabban hallhatjuk s a nagy művészszerző emlékeztető képzeteitünk visszakalandozik abba a korba, melyben Mozart élt. A zeneművészet sohasem volt annyira hű és bizalmas kísérője az életnek, mint éppen az ő századában. Ez a felvilágosodott kor, ráeszmélve az emberi lét abszolút értékére, úgy vette körül magát a zene hangjaival, mint tükrökkel, melyekben visszaverődnek az élet sugarai.

Valódi életmuzsika volt ennek a kornak a zenéje: mindenütt jelen akart lenni, igyekezett magát befészkelni a külső életformákba, hozzásimulni minden alkalomhoz, hogy megragadhassa azt és ennyiben tényleg — „alkalmi” zene volt. De nem volt már szolgája az alkalomnak, olyan értelemben, hogy eszköz lett volna, amelyivel az ember kulturális célokat, akár vallásiakat, akár világiakat, az áhitat vagy a műélvezet, esetleg szórakozás jegyében szolgál. Másrészt azonban még nem akart vezér, irányító lenni. Csak kísérte az életet. Párhuzamosan haladt vele, elébe tartva páratlanul gazdag zenei formák tükrét. És ezek a formák nem rejtették, sőt és magányos remeteodukban alakultak-kerekedtek ki, hanem a jelenség-világ népes, színes, napsütötte felszínén, a tizen-nyolcadik század muzsikájának világias forgatagában. Olyan muzsika volt ez, mely friss levegőn, szabadon mozoghatott már s melynek ezért arányosan kifejlődött, pompás plasztikája, rugalmas, ép teste lehetett.

Ebbe az ép testbe a legmélyebb lelket Mozart lehelte.

Mozart a legnagyobb lángelmék otthonosságával élte bele magát korába. Otthon érezte magát az életben és otthon érezte magát a zenében, mely az életből fakadt. Együttal azonban felismerte, hogy a zene tükrében, melyben, tisztábban és teljesebben láthatja a világot, mint a valóságban. Szellemének legmélyebb törekvése lett ezért: mindazt, amivel a valóságban találkozott, belevarázsolni a zenei formák tükrébe és ezekben a zenei tükrökben találni meg — és élni — az igazi életet.

Zenét szerezni: Bachnál az alkotásnak, a teremtés folytatásának mestersége, Beethovennél az élet megváltása, Mozartnál... maga az élet! Mindazonáltal: egyetlen pillanatra sem tévesztette össze az életet a művészetel. Ellenkezőleg: minijobbban érezte, hogy az a harmónia, melybe életét elszigetelte, a valóságból átlöpött színekben pölpázó, máguspálcával felidézett elemi viharokból hangos, szellemekkel népes... de mégis csak magányos sziget. Itt lakni: rezignáció. Lemondás. Megadás.

Mozart egyéniségében az élet és a művészet egységéről való lemondás: valami eredendő jellemvonás. Ez a művész már természetből fogva beletörődött abba, hogy jelképek igazi beteljesedése csak a művészetben lehetséges. És ezzel a veleszületett rezignációval az élet muzsikusa állandóan az élet felett lebegett; zenéje, amikor az élet színeit festette, egyben egy életfeletti, eszményi álmovilág képeit idézte. Valóság és eszmény: párhuzamosan halad muzsikájában. Innen van az, hogy Mozart zenéje csodálatosan átszellemlült, de mégsem hideg, nem emberietlen. Mert benne reszket az élet és ideál forró egyesüléséről való lemondás mélyen emberi fájdalom, hol szelid, félig öntudatlan sejtelmek, hol gyötörő vágyak, hol lázas víziók alakjában. Ezért mondják, hogy Mozart zenéje „könnyek között mosolyg”. Ezért beszélnek Mozart fejlődésének „romantikus” periódusairól, hozzáfűzve, hogy ez a romantika „elfátyolozott romantika”, mert hiszen az élet felé vonzó vágyak sohasem törtek itt a művészet korlátait, mindig lezárt, önmagukban nyugvó zenei formákba kerekednek.

Másrészt azonban Mozart kezdettől fogva a legteljesebb mértékben birtokosa volt annak a sajátos szabadságnak is, melyet csak ilyen rezignáció adhat az embernek. A körülötte hullámzó valóságot nem akarván megváltoztatni, átfórnálni: teljesen elfogulatlanul adhatta át magát az élet forgatagának, friss józansággal, gyermeki tisztasággal szemlélte azt, nem válogatott benne, nem tagadott le belőle semmit, egyszóval: vérbéli és naiv realistája volt az életnek. De ilyen realistája volt a műv-

szetnek is; szelleme ugyanolyan elfogulatlanul élt a zene világában, mint a reális életben. Csak hogy itt már korlátlan ur módjára, akinek a legkülönfélébb formák barátságos hajlékot kínálnak s aki úgy éj bennük és velük, mint a boldog aranykori ember az Eldorádban, örökké érő fákról szakasztott érett gyümölcsökkel. Mozart valóban ily aranykori gesztussal nyult bele a tizen-nyolcadik század zenéjének roppant formakincsébe s akárcsak Molière: onnan vette a „magáét”, ahol érte.

Nem volt forradalmár. Nem tört és rombolt, hogy romokból építsen. Teljes épségükben vette át a formákat, mondhatnánk „gyökerestül” ültette át őket művészelkező, lehetetlenül termékeny televényébe, hol ujjavirultak, mint egy teljesen eredeti, nagyszerű költői világ szimbólumai. Ezáltal írta be nevét Mozart a halhatatlanság könyvébe s ez teszi zenéjét minden időkben a kifinomult lelkek igaz gyönyörűségévé.

(—)

Orel városa német kézen

Ötszáz kilométeres frontszakaszt tört át a szövetséges hadigépezet az arcvonal középső részén — Kudarcot vallott a Szentpétervárnál bekerített szovjet erők kitörési kísérlete

A német védő főparancsnoksága a vezéri főhadiszállásról tegnap a következő harctéri jelentést adta ki:

Az Azovi-tengernél, valamint Brjansk körül és Wjaszmánaj körülkerített ellenséges erők tegnap még összességben szorították. Ezenkívül a front középső szakaszán az ötszáz kilométeres szélességben történt áttörést kelet felé kimélyítették. Orel, a fontos vasúti csomópont, már október 3-ika óta német kézen van.

Szentpétervártól nyugatra az ellenség újabb kitörési kísérletét, amelyet ismét páncélosok támogatnak, visszautasították.

A Moon- és Ösel-szigetek körüli harcokban, a végleges megállapítások szerint, 12.531 hadifoglyot ejtettek és 161 ágyút, valamint több páncéloskocsit

zárkányoltak. A hadműveletek során az ellenség által elhelyezett 2680 aknát kellett ártalmatlanná tenni.

A német léghaderő a legutóbbi éjszaka repülőtereket bombázott Krim félszigetén. A front déli és középső szakaszán vasúti berendezések, Szentpétervárnál pedig hadifontosságú berendezések ellen intéztek támadást.

A Nagybritánia elleni harc során német harci repülőgépek nappali támadás során fontos célpontokat bombáztak a Faröer-szigeteken és a brit szigettől északra négy kereskedelmi hajót súlyosítottak el, összesen 6600 tonna úrtartalommal.

Ellenséges repülők nem hatoltak birodalmi terület fölé.

Menekül a szovjet kormány Moszkvából

Berlinből jelenti a Rador: Dietrich dr. birodalmi sajtófőnök nyilatkozata heves ellenhatást váltott ki angol-amerikai körökben, amelyek bár

elismerik a szovjet hadsereg által elszenvedett vereségeket,

de azokat nem tekintik olyan természetűeknek, hogy az egész frontot befolyásolják. A szovjet hadjáratot nem lehet befejezettnak tekinteni — hangoztatják Londonban — mert a moszkvai körzetben bekerített hetven hadosztályon kívül, amelyhez hozzájárul még az északi és déli szovjet hadseregek katasztrófája, a Szovjetnek még van egy hadserege az Uralon túl, ezenkívül a Volga és Ural között is jelentős csapatok vannak. Mindezekre Berlin ezt válaszolja:

A német főparancsnokság által közölt győzelmeik döntő jelentőségűek, a Szentpéter-

vártól az Azovi tengerig terjedő szovjet front pedig összeomlik.

A délután és este érkezett legújabb hírek beszámolnak arról, hogy Timocsenko hadseregének maradékai a legnagyobb rendetlenségben szétszóródnak. A Kreml vezetőinek menekülésére és a szovjet fővárosnak

Moszkvából való áthelyezésére vonatkozó előkészületek befejeződtek.

A német csapatok gyorsított ütemben nyomulnak előre. Ami a szovjet vereségeket illeti, azokról jelenleg nem lehet beszámolni, mert a szovjet hadosztályok rendes keretből igen kevés maradt meg és az is körzetről-körzetre változik. Németország — ismételték meg hivatalosan — a bolsevista front megsemmisítésére szükséges hatalmas hadműveletek révén rendkívüli eredményekkel elérte célját.

Az Uralon túl már csak szavakkal harcolhat Sztalin

Berlinből jelenti a Rador: Hivatalos közlemény szerint berlini katonai körök hangoztatják — úgy ahogyan Dietrich dr. birodalmi sajtófőnök mondotta — hogy

a bolsevisták elleni harcban a német csapatok elérték a döntést.

Természetesen — mondják ezek a körök — hogy még nagy kiterjedésű területeket kell elfoglalni Keleten. Folytatni kell a hadműveleteket is, mielőtt birtokukba veszik a Szovjetuniót, ha erre területi szempontból szükség mutatkoznék.

Azonban biztos — jelentették ki német katonai körökben — hogy a bolsevista haderő megszünt aktív tényező lenni a hadszíntéren. Arra vonatkozólag még igent, sem nemet nem mondtak, hogy a bolsevisták képesek lesznek-e telen át vagy tavaszig ellentálni és hogy

tudnak-e az Uralon túl egy vagy két hadsereget felállítani.

Francia spanyol, amerikai lapvélemények...

Párisból jelenti az NTI: Valamennyi párisi lap hosszú cikkekkel szentel a keleti arcvonalon végbe- menő hatalmas arányú német hadműveletekkel. Az újságok széleskörű magyarázatokat fűznek dr. Diet-

rich német sajtófőnöknek a külföldi lapudósítók konferenciáján tett kijelentéséhez.

Az egész francia sajtó kiemeli a most kezdődött harcok nagy jelentőségét.

Madrídból jelenti a Stefani-iroda: A lapok kiemelik a keleti arcvonalon folyó harcok elhatározó jelentőségét és hangsúlyozzák, hogy a Szovjet katonai összeomlása Angliában milyen nagy megrökönyödést váltott ki.

Newyorkból jelenti az NTI: Az amerikai sajtót az Egyesült Államok népére a keleti arcvonal nagy német sikerei által gyakorolt benyomás jellemzi. A német véderőparancsnokság közleményeit valamennyi újság nagy címek alatt hozta, hangsúlyozva, hogy a szovjet seregeket megfutamították és újabban ismét egymillió embert kerítettek be.

A lapok kiemelik azokat a híreket, amelyek szerint a szovjetkormány készül Moszkva elhagyására.

Dr. Dietrich nyilatkozatát az újságok szó szerint közlik és rámutatnak arra a borulatra, amely a helyzettel kapcsolatban

Amerikában uralkodik és amelyhez a nem kevésbé borulató londoni hírek is hozzájárulnak.

OLASZ VESZTESEGLISTA

Rómából jelenti a Rador: Az olasz főhadiszállás közli, hogy az olasz haderő szeptember hónapban a következő veszteségeket szenvedte: A szárazföldi haderő vesztesége Északafrikában 187 halott és 154 sebesült, Keletafrikában 24 halott, 143 sebesült és 2470 eltűnt. A görög-albán és albán-jugoszláv fronton 128 sebesült és 175 eltűnt. A tengerészet vesztesége 44 halott, 128 sebesült és 175 eltűnt. A légi haderő vesztesége 28 halott, 68 sebesült és 91 eltűnt. Ebben a veszteséglisztában befoglaltatnak azok a veszteségek is, amelyek az előző kimutatásokban nem szerepeltek.

Emelték a nyugdíjakat

Október hónaptól tíz és száz százalék között váltakozó emelést folyósítanak a nyugdíjasoknak

A hivatalos lap pénteki számában megjelent az állam nyugdíjak emeléséről intézkedő törvényrendelet.

1. szakasz. A jelenlegi polgári, katonai és háborús nyugdíjak, amelyeket az általános nyugdíjpénztár költségvetéséből fizetnek, mostani mennyiségükhöz mérten 1941 október 1-től kezdődően a következő százalékkal emelik:

Havi 750 lei bruttó összegig az emelés száz százalék, 751—1500 lei között az emelés ötven százalék, 1501—2500 lei között harminc százalék, 2501—5000 lei között husz százalék, 5001—10.000 lei között tizenöt százalék és 10.001—20.000 lei között tíz százalék.

A felemelt nyugdíjak bruttó összege semmiesetre sem haladhatja meg a havi 20.000 leit. Az emelés nem vonatkozik az újból férjhezment hadiözvegyekre.

2. szakasz. Az 1. szakaszban felsorolt emelésben azok a tisztviselők, illetve hátramadottaik is részesülnek, akiknek nyugdíját ezen törvény

életbelépte után állapítják meg, azzal a feltétellel, hogy bruttó illetményük ne haladja meg azt az összeget, amelyet a köztisztviselők részére folyósított október elsejei fizetés-emelés beszámításával a jelenleg érvényben levő rendelkezések alapján kaptak volna.

3. szakasz. Huszonöt százalékos családi pótlékot utalnak ki az 1941 október 1-től a husz, negyven, hatvan és nyolcvan százalékos legénységi állománybeli román hadseregbeli világháborús rokkantoknak, amonnyiben házasok vagy özvegyek és kiskorú gyermekük van.

A családi pótlékot az illető rokkant csak addig kapja, amíg nő, illetve kiskorú gyermeke van.

A negyedik szakasz a román hadseregbeli világháborús hadiözvegyek és hadirokkantak nyugdíjkiegészítésére nézve tartalmaz intézkedést.

5. szakasz. A tisztviselők és nyugdíjasok özvegyei, akik volt tisztviselői minőségükben maguk is nyugdíjjogosultak, havi 6000 lei erejéig egyesíthetik elhalt férjük utáni nyugdíját a nekik járó illetményekkel.

Vasárnap mutatkozik be Argay György evangélikus püspök aradi hiveinek

Ünnepélyes beiktatása november ötödikén lesz, következő napon pedig közgyűlést tart a romániai zsinatpresbiteri evangélikus egyházkerület — Ponyiczky László főesperest az új szuperintendens iktatja be — Frint Lajos megboldogult szuperintendens síremlékét november másodikán avatják fel

A romániai evangélikus zsinatpresbiteri egyházkerület új vezetője, Argay György szuperintendens elfoglalta hivatalát és családjával már be is költözött az aradi evangélikus püspöki palotába, Frint Lajos megboldogult főpap volt lakásába. Az új püspök Aradon azonnal hozzálátott a munkához, az egyházkerület vezetését már át is vette

és aradi hivei előtt holnap, vasárnap mutatkozik be a templomban.

Dél előtt tíz órákor istentiszteletet tart, amelynek keretében prédikációt mond és köszönti aradi hiveit úgy is, mint aradi vezető lelkes.

Az egyházkerület elnöksége most megtartott értekezletén úgy határozott, hogy az új szuperintendens ünnepélyes

beiktatása november 5-én lesz, rákövetkező napon pedig közgyűlést tart Aradon a romániai evangélikus zsinatpresbiteri egyházkerület.

Frint Lajos megboldogult püspök halála óta ugyanis nem volt közgyűlés és három év alatt különböző egyházi és iskolai ügyek elintézése vált szükségessé. A közgyűlés két napig tart, ötödikén és hatodikán, a tulajdonképpeni tárgysorozatra a második napon kerül sor, mert az első nap programját Argay György szuperintendens és aradi vezetőlelkész ünnepélyes beiktatása képezi.

Ugyancsak az egyházkerület elnökségének határozata értelmében az arad-bánsági evangélikus egyházkerület újonnan megválasztott főesperesét, Ponyiczky László san-nicolaulmarei evangélikus lelkészt október 19-én iktatják be San-Nicolaulmare községben a főesperesi tisztségbe. Az ünnepélyes beiktatás szertartását az új főesperes elődje, Argay

György püspök végzi Purgly László egyházkerületi főfelügyelő, Takács Andor dr. egyházmegyei felügyelő, Palágyi Jenő dr. másodfelügyelő és az esperesség más vezetői jelenlétében. A beiktatás után közebb lesz, amelyen az ottani hatóságok vezetői is részt vesznek.

Elhatározta az egyházkerület elnöksége azt is, hogy a romániai evangélikus zsinatpresbiteri egyházkerület volt vezetőjének, a két évvel ezelőtt elhunyt

Frint Lajos megboldogult püspöknek az aradi temetőben felállított síremlékét november másodikán, halottak napján avatják fel ünnepélyes külsőségek között.

Aznap dél előtt tartandó gyászistentisztelet után az egyházi vezetők és a hivek a temetőbe vonulnak, ahol Argay György püspök gyászszertartást végez és felavatja nagynevű és feledhetetlen emlékü elődjének síremlékét.

Az új szuperintendens Dénes Béla segédlelkész társaságában a következő héten bemutatkozó látogatást tesz az aradi egyházi vezetőknel és a hatóságok fejeinél.

FORDITÁST

román és magyar nyelven, okmányokat, irodalmi és szakmunkákat

VÁLLALOK

Címeiket a timisoarai kiadóba kérek

Távlatok

A Krim-félsziget

SZÖVETSÉGES CSAPATOK a Dnyepertől keletre az Azovi-tenger mentén már maguk mögött hagyták azt a fontos vasútvonalat, mely Melitopolból a sokat emlegetett Krim-félszigetre vezet. Ezáltal a félsziget forgalma, összeköttetése végleg megszakadt a Szovjetunióval és napjai meg vannak számlálva.

HADASZATI JELENTŐSÉGE a félszigetnek alig van. Ha a hadiesemények során felszínre kerül a Krim-félsziget ügye, ez elsősorban a környező hadászati fontosságú pontokkal áll összefüggésben. Elsősorban Odessza jöhet itt szóba, melynek a Krim-félsziget afféle „mesterséges tüdeje”. Odessza a szövetséges csapatok gyűrűjében végnapjait éli s a Krim-félsziget elvághatása siettetni sorsának beteljesedését. A másik fontos szempont a Krim-félsziget elszigetelésével kapcsolatosan: az előretörés a Kaukázus felé. Ez a nagyarányu hadművelet éppen ezekben a napokban teljes nagyságában bontakozik ki.

KRIM, vagy másnéven Krimia félszigetét a Fekete és Azovi-tenger közt a harminc kilométer hosszú és kilenc kilométer széles Perekopi-szoros csatolja a kontinenshez. Kelet felé a hosszukás Keresi-félszigetben, a Keresi-szorosnál végződik. A négyyszögletes félsziget összes partjainak hossza ezer kilométer. E partok nagyjából szaggatottak, az Azovi-tenger felől alacsonyok. A folyók nem hajózhatók; köztük a legjelentékenyebbek: Szalgir, Buzulca, Buiuk-Karasz, Alma és Kacs. A tavak száma mintegy négyszáz, de mind kicsiny. A hőmérséklet enyhe, különösen a Jaitól a hideg szelek ellen védett helyeken. Szimferopolban a nyári középhőmérséklet nyolc és fél fok, Szebasztopolban kilenc és fél fok. Télen az előbbi helyen alig minusz egy fok, Szebasztopolban minusz kettő. A hegyes vidékek termékenyek, a sík részek steppék. Amában a partok közelében a növényzet olyan, mint a Földközi-tenger mellékein, mert megterem a szabadban a babér-, füge-, gránátalma-, pisztácia- és mandulafa. A steppék viszont ásványi kincsekben gazdagabbak; sön kívül bányászhatnak porfirt, vasat és különböző színű márványt.

TÖRTÉNETE. Krimnek az ókorban Chersonesus Taurica volt a neve. A Kr. e. hatodik században jelentek meg ott a görög telepesek és partjain több virágzó görög város épült (Theodosia, Pantikapaion). VI. Mithridates pontusi király fia, Pharnakes Krimben alapította a boszporuszi királyságot. (Regnum Bosporanum), mely később a római birodalomhoz került. A népvándorlás folyamán hunok, gótok, avarok, kazárok, besenyők, kunok fordultak meg itt. A tizenharmadik század elején Dzsingiskán tatár hordái rohanták meg a félszigetet és a kipesaki tatár khánsághoz csatolták. Ekkor kapta a Krim nevet is, mely erősséget jelent. 1441-ben önálló khánsággá alakult a Giráj dinasztia alatt, de már 1478-ban hűbérese lett II. Mohamed török szultannak. Ezóta a krimi tatárhadak résztvettek a törökök hadjárataiban és Délkeleturópa több ízben érezte dúlásait. 1657-ben a krimi tatár khán foglalta el az erdélyi hadakat Lengyelország keleti határára és sok ezer erdélyi pusztult el ekkor a Krim-félszigeten. A tizennyolcadik század óta az oroszok vágyódtak Krim birtokára. Az 1774-iki kücsük-kainardzsii békeben a szultán elismerte Krim függetlenségét. 1783-ban az utolsó khán, Szahib Giráj letétele után az egész félsziget orosz uralom alá jutott. II. Katalin cárnő kegyencére, Potemkin hercegre bízta az új tartomány kormányzását, ugyanakkor ő alapította 1784-ben Szebasztopol városát a félsziget egyik nyugati öblénél, melyből idővel hatalmas hadi kikötő lett. Ennek elfoglalásáért folyt 1854—55-ben a krimi háború, melyet Törökország — Anglia és Franciaország szövetségében — Oroszország ellen viselt.

1922-BEN Krim önálló köztársaság lett s mint a Szovjetunió tagállama szerepelt.

Német-török gazdasági megállapodás jött létre Ankarában

**A szerződés 1943 március 31-ig szabályozza a két ország gazdasági kapcsolatait
Ankara szembeszáll a háborús uszítókkal**

Berlinből jelenti a Rador: Az utóbbi hetekben Ankarában tartott német-török gazdasági tárgyalásokat sikeresen befejezték. A két állam közt létrejött megállapodást német részről Papan nagykövet és Clodius miniszter, török részről pedig Saradzsoğlu külügyminiszter, Numan Menemencsoğlu nagykövet és Halid Nazmi Kesmir kereskedelemügyi államtitkár

írta alá. A szerződés 1943 március 31-ig szabályozza a két ország gazdasági kapcsolatait.

A BERLINI TÖRÖK NAGYKÖVET KIHALLGATÁSA

Ankarából jelentik: Izmet İnönü török köztársasági elnök magánkihallgatáson fogadta Törökország berlini nagykövetét. (Europapress)

A német-török viszony a kölcsönös bizalmon alapul

Berlinből jelenti a Rador: A berlini lapok első oldalán foglalkoznak a tegnap közölt közös német-török nyilatkozattal, mely cáfolta azokat a céltapasztalásokat, mintha Németország támadásra készülnék Törökországgal szemben, követeléseket támasztana, nyomást gyakorolna Ankarára és csapatokat

vonna össze a bolgár-török határon.

A „Berliner Börsenzeitung” megállapítja, hogy ezen közös nyilatkozatnak nemcsak cáfolat-jellege van, de főképp bizonyító erejű: kidomborítja azt a teljes bizalmat, mely a két ország kölcsönös viszonyát meghatározza.

Törökország nem akar Irak vagy Irán sorsára jutni

— Ankara számot vetett azzal az egészen különleges helyzettel, melyet Törökországnak földrajzi helyzete biztosít, — írja a továbbiak során az említett német lap — és

belátta, mily veszélyt jelentene, ha Törökország szolgai magatartást tanúsítana az angol követelésekkel szemben.

Ankara felelős emberei arra törekedtek tehát, hogy eltávolítsák a török politikát a brit tervekől, melyek a háború kiterjesztésére irányultak.

— Annak ellenére azonban, hogy a hagyomá-

nyos német-török barátság újabban is megerősített nyert, London egy percig sem szűnt meg izgató meszterkedéseivel belekontárkodni e helyzetbe.

A német-török nyilatkozat, — fejezi be cikkét a „Berliner Börsenzeitung”, — újból aláhúzza a Berlin és Ankara közötti ismert jóviszony tényét

s egyben új megvilágításba helyezi a háborús uszítókbizonyos fondorkodásait, melyek arra irányultak, hogy Törökország hasonló sorsra jusson, mint Irak vagy Irán.

Palotaforradalom Panamában

**Megbuktatták a kormányt — Arias elnök Kubába menekült
La Guardia új kormányt alakít, mely az Egyesült Államok
parthiveiből áll — Roosevelt Körépmérikában is szítja a parazsot**

Arias panamai államelnök az elmúlt napokban megtiltotta a panamai lobogó alatt közlekedő kereskedelmi hajók felfegyverzését. Ez a tilalom az Észak-amerikai Egyesült Államokban kinos benyomást keltett. A „New York Times”, legutóbbi számában, e tényre utalva megjegyezte, hogy a panamai tilalom újabb alkalomát ad az Uniónak, hogy saját felelőssé-

gére fegyverezze fel kereskedelmi hajóit s nincs értelme annak, hogy a semlegesség látszatát keressék továbbra is, azzal, hogy idegen, semleges államok lobogói alatt közlekednek egyes északamerikai kereskedelmi hajók. A kockát tehát elvetették. Panamában a hangulat forrpontra jutott és váratlan események következnek be.

Arias elnöknek az USA nyomására kellett távoznia

A Havas-OFI francia hírszolgálati ügynökség panamai jelentése szerint tegnap Panamában államcsíny történt. Palotaforradalom tört ki és Arias elnök kormányát megbuktatták.

Arias elnök a szomszédos Kolumbia köztársasági területére menekült, ahonnan Barranquilla, Karáibi-tengeri kikötőn keresztül, Kubába utazott.

Az új panamai kormányt La Guardia miniszter, a volt kormány tagja alakítja meg. La Guardia — aki az Északamerikai Egyesült Államokkal való együttműködés híve, — csütörtökön már letette a hivatali esküt.

A semlegességi törvény revíziója „fontos és sürgős” — hangoztatta Hull külügyminiszter

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: A panamai államcsínyről érkező hírek washingtoni politikai körökben nagy érdeklődést keltenek. Hull külügyminiszter a sajtó képviselői előtt még nem foglalt állást a kérdésben, mert — mint mondotta, — nem értesült részletesebben a történetekről.

— Arias elnök, aki elmenekült Panamából, nem örvendett rokonszenvenek Washingtonban, — hangoztatta Hull, — mert akadályokat gördített az észak-amerikai repülőgépek panamai tartózkodása elé, ezenfelül megtiltotta a panamai lobogó alatt közle-

kedő kereskedelmi hajók felfegyverzését.

Nyilatkozata végén a külügyminiszter kijelentette, hogy az Egyesült Államok semlegességi törvényének revíziója „fontos és sürgős”.

WASHINGTON TUDOMÁSUL VESZI AZ ÁLLAMCSÍNYT

Washingtonból jelenti a Német Távirati Iroda: Jól tájékozott körökben úgy tudják, hogy az Egyesült Államok elismerik La Guardia új panamai köztársasági elnököt, aki államcsíny végrehajtása révén jutott uralomra. (Rador.)

A Panama-csatornaöv nemzetközi jelentősége

Panama (Republica del Istmo) középamerikai köztársaság földrajzi helyzeténél fogva, a területén áthaladó Panama-csatorna révén, az Atlanti-óceán és Csendes-óceán összekötő kapcsa. Az ország ósrégi spanyol település, 1502-ben fedezte fel Kolumbus. 1821 november 28-án megszűnt a spanyol uralom és

Panama ekkor Kolumbia köztársaságához csatlakozott.

Fellendülése a Lesseps-féle csatornavállalat csődje után kezdődött,

amikor a csatorna megépítését az Északamerikai Egyesült Államok vették kezükbe. Panama 1903 no-

vember 3-án elszakadt Kolumbiától és önálló köztársasággá alakult. Az új köztársaság a Panama-csatornaövre vonatkozóan szerződést kötött, amely az Egyesült Államoknak minden időkre felségjogokat biztosít a csatornaöv mentén. A Panama-csatorna mindkét oldalán

a csatorna partjaitól 8—8 kilométernyi távolságig az Egyesült Államok birtoka.

Ugyancsak az Unió felségterületévé vált a Panama-öbölben Perico, Naos, Culebra és Flamenco szigete is. E területeken az Uniónak jogában áll erődítményeket építeni és szárazföldi vagy tengeri haderejét igénybe venni.

Nuri Szaid tábornok Irak új miniszterelnöke

Bagdadból jelenti a Havas-OFI ügynökség: Irak új kormányát Nuri Szaid tábornok, az angol—iraki egyezmény tárgyaló bizottságának elnöke alakította meg. Nuri Szaid most harmadizben került az iraki kormány élére. (Rador.)

Aresés a newyorki tőzsdén

Newyorkból jelenti a Stefani-iroda: A newyorki értéktőzsdén csütörtökön általános csökkenés volt tapasztalható. Az értékek legnagyobb része egy-két pontot veszített előbbi árfolyamából. Pénzügyi körökben kijelentették, hogy az esés a keleti árcvonalról érkező kedvezőtlen híreknek tulajdonítható.

A moszkvai amerikai nagykövet jelentést tesz Rooseveltnek

Newyorkból jelenti a Német Távirati Iroda: Az „Associated Press” szingapuri értesülése beszámol arról, hogy Steinhardt, az Egyesült Államok moszkvai nagykövete utban van Szingapur felé. Mértékadó helyen úgy tudják, hogy Steinhardt Washingtonba utazik, ahol Roosevelt elnöknek jelentést tesz az utóbbi hetek fejleményeiről. (Rador.)

Lelkiismeretlen községi bírák megbüntetése

Bucarestből jelenti a Rador: A nemzetvédelmi minisztérium közli a lakossággal, a mozgósítottak és összpontosítottak családjai számára engedélyezett segélyek kifizetésével kapcsolatban megállapította, hogy a kifizetést végző egyes közegek nem teljesítik lelkiismeretesen kötelességüket. Ezért a buzaumegyei Tarcov község bíráját leváltották állásából, letartóztatták és a hadbírószág elé állítják, mert minden egyes mozgósított családjától tíz leit levont azon a címen, hogy a segélyösszeg átvételénél kiadásai voltak. Ugyancsak hadbírószág elé állítják a putnamegyei Namoleasa község bíráját is, mert törvénytelen levonásokat eszközölt a segélyösszegekből. Azok, akik ilyen tévedésbe esnek, hasonló büntetésben részesülnek.

Nyolcvankétezer halottal veszítették a kínaiak a csangjai-tartományban

Tokióból jelenti a Domei-iroda: A közép kínai japán expedíciós hadsereg főhadiszállása közli, hogy a csangjai tartományban folyó harcok során a kínaiak nyolcvankétezer nyolcszázharminchétfal halottal és nyolcezerkétszázkilencvenhat foglyot veszítettek.

A közlemény hozzáteszi, hogy a csungkingi kormány mintegy harminnégy hadosztályt vetett ezekbe a harcokba, hozzávetőlegesen négyszázötvenzer főnyi létszámmal. A japánok rendkívül nagymennyiségű hadianyagot zsákmányoltak.

FORUM

(Arad) a nagyvilág színháza. Tel. 20-10

MA! Ha feledni akarja minden bujábaját, akkor nézze meg a bécsi humor diktátorának legkacagtatóbb filmvígjátékát

A főszerepekben HANS MOSER, MARIA ANDERGAST, LEO SLEZAK. Műsoron kívül a 9. sz. O. N. C. háborús

híradó és az 522. sz. UFA-híradó. Előadások 3, 5, 7-15 és 9-30-kor. — Kedvezményes jegyek nem érvényesek

Ki az ur a házban

HIREK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Timișoara, I. Brătianu-tér 3.
Telefon: 28—10.

Aradi szerkesztő: Babuczay György
Eminescu-utca 8. Telefon 17—11.

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön hához való kézbesítéssel együtt havonta 30.—
lei, negyedévre 240.— lei, félévre 460.— lei és egész évre
900.— lei. Magyarországon havonta 4.— pengő, negyed-
évre 12.— pengő, félévre 24.— pengő és egész évre
48.— pengő.

**Hatóságoknak, színházaknak és közüzemeknek, gyár-
aknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak a rendszeres
előfizetési díj kétszerese.**

A sarga ember háza

A tizennegyedik század közepén építették fel a mór-
ok azt a különös építményt, melynek szépsége páratlanul
áll meg ma is. A granadai hegy tetején, háuszázötven
méter magasságon áll az Alhambra. Templom, kastély,
város, egyetlen hatalmas épületben, mely szépségben a
legelső helyet foglalja el. Az Alhambra egyike a hét világ-
csodának, falai között negyvenezer ember találhat ké-
nyelmes szállást. Érdekes ennek a csodálatos épületnek a
története. A tizennegyedik század közepén Al Hamar,
a hatalmas mór kalifa udvarába hívatta az ország vala-
mennyi számottevő építészét. Harminchárom építész
gyűlt össze az uralkodó fogadócsarnokában. Mikor vala-
mennyien együtt voltak, a kalifa közéjük lépett kísérel-
tel.

— Azért hivattalak benneteket össze — szólt a gyű-
lekezethez, — hogy építsetek nekem hatalmashoz méltó
palotát, olyant, amihez fogható még nem volt a Földön.
A palota a hegy tetején álljon, de ne csak egyszerű em-
beri lakás legyen, hanem erőd is, város is, legyenek kertjei
és szökőkútak esőfogóknak tágas terein, de ne felejt-
sék el egyetlen összefüggő épületet alkotson. Három nap
mulva jelentkezzetek a tervvel, a jutalom nem marad el.

Elmúlt három nap, de egyetlen építész sem jelent-
kezett a kalifa palotájában. Valamennyien lehetetlennek
tartották a tervet. A granadai hegy valóságos meredek
falán emelkedik a magasba s mindössze keskeny ösvény
vezet még ma is a hegytetőre. Negyednap a kalifa hara-
gosan futarokat küldött az építészekért.

— Lehetetlen kívánság, hatalmas kalifa — válaszol-
ták kórusban az építészek. — Ember azon a hegytetőn
nem hogy palotát, de még egy kunyhót is alig tudna
építeni.

— Amit mondtam, megmondtam! Három nap mulva
várom a tervet!

Összeültek akkor az építészek s egyfolytában huszon-
négy órát tanácskoztak. Eredményre azonban nem jutot-
tak. Ahogy a tanácskozás folyt egyre kevesebben lettek.
Egymás után elszállingóztak és elszöktek Granada váro-
sából. Tudták, hogy a kalifa nem tréfál. Végül is két
építész maradt a tanácsteremben, egyik volt Ben Aral, a
legöregebb, a másik Riv Upul, a legfiatalabb granadai
építész. Ben Aral közeljárt a nyolcvanadik évhez, Riv
Upul alig lépte át a huszát.

— Ugy látszik — szólt Ben Aral, — hogy a legöre-
gebbnek és a legfiatalabbnak kell helytállni az összesség
becsületéért. Bőjtöljünk, fiam s imádkozzunk, hogy a lel-
künk tisztán szállhasson Allah elé.

Miután hiábavalónak látszott minden fejtörés, a két
építész végül is elaludt a fáradtságtól. S ekkor csodálatos
dolog történt. Mindketten álmot láttak, látták a felépült
Alhambrát. Először az öregebb ébredt fel s anélkül, hogy
szólt volna a másiknak, elvonult és rajzolni kezdte a ter-
vet. Mikor Riv Upul felébredt, egyedül találta magát, ő
is rajzeszközöket vett elő s számoló szerszámokat.

Negyvennyolc órán át szakadatlanul dolgozott a két
építész, csak akkor találkoztak, mikor a kalifa elé kellett
sietniük.

— Megvan a terv — kiáltott örvendezve Riv Upul
az aggastyán építész felé.

— En is rajzoltam egyet, fiam — mondta az méltó-
sággal, — had lássam a tiedet, melyik lesz jobb a kettő
közül.

Elővették mindketten a tervrajzot s elamult tekin-
tettel meredtek egymásra. A két tervrajz hajszálnyi pon-
tossággal megegyezett.

A kalifa magas méltósággal jutalmazta az építész-
eket, azok munkához láttak, sokezer ember tizenkét esz-
tendőn át dolgozott, mire elkészült az építmény. Minden
darab követ, melyet a falakba raktak, emberi kéz vitt
fel a magasba. Mikor azonban kész volt, olyan csodálatos
tündöklőt, mintha valóban nem emberek építették
volna. A kalifa, mikor jelentették előtte, hogy elkészül-
tek a munkával, elindult, hogy megnézzé az épületet. A
két építész ezzel a szavakkal fogadta:

— Ime, ez a te házad, hatalmas Al Hamar!

Ez a név rajtamaradt az építményen. Alhambra ma-
gyarul annyit jelent: a sarga ember háza

VENDÉGLŐS — MINT LOVAG

Leonardo da Vinci, a világtörténelemnek egyik
utólráhatatlan tehetségű zsenije: festő, építész, szob-
rász, természettudós volt egy személyben. Legendás
híri alakja körül nagy irodalom keletkezett. A mű-
vésszel foglalkozó munkáknak se szeri, se száma és
ezek mind az olasz reneszánsz legkiemelkedőbb
nagyságai közé sorolják. Legismertebb művei: az
Utolsó vacsora és Mona Lisa Gioconda ma is a bá-
mulat tárgyai.

Megírta a festészet elméletét és mint fizikus,
matematikus is maradandót alkotott. Tanulmányozta
az anatómiát és a mechanika törvényeit, a legsokoldalúbb
emberek közé tartozott, akik valaha
esak éltek. A rendkívüli képességekkel felruházott
ember azonban nem vetette meg a tréfát sem. Egy-
szer egy firenzei gazdag vendéglős elhatározta,
hogy megfesteti arcképét Leonardo da Vincivel,
csak azt nem tudta még, hogy milyen pózban;
azonban, mivel éppen akkor nemesi jószágot vásá-
rolt, melyen mint nemesember szándékozott életét
eltölteni, úgy vélte, hogy tekintélye növelése és
családja régi fényének visszaállítására nem tehet
jobbát, mintha mint lovag festeti le magát, annál-
is inkább, mivel azt állította, hogy ősei már a ke-
resztényháborúkban résztvettek. A vendéglős tehát
a festőhöz ment, közölte vele szándékát, biztosítván,
hogy bármint kérjen, megfizeti, ha kívánságát tel-
jesíti. A festő megígérte s vázlatot készített, mely a
vendéglőst mint lovagot ábrázolta a harc jelvé-
nyekkel. Elragadtatva a kép szépsége és a gondolat
fensége által, csak arra kérte a festőt, hogy élénk
színekkel használjon, hogy ezáltal a kép tökéletes le-
gyen s ő nagyszerű emléket hagyhasson utódainak.

Leonardo tehát egy szobát rendeztetett be ma-
gának, ahol zavartalanul munkálkodhassék s meg-

hagyta, hogy míg elkészül a kép, senki ne merjen
dolgozószobájába lépni, nehogy őt zavarja. A
vendéglős feszült várakozásban élt s midőn csak
szerét tehetette, nem mulasztotta el a kép felől kérde-
zősködni. Végre elérkezett a várva-várt nap. A
vendéglős minden rokonát és ismerőst meghívta a
kép ünnepélyes leleplezéséhez. Mindenki megcsodá-
lta az új lovag-szakácsot s a képet egyhangulag
valódi mesterműnek nyilvánították; csak a vendéglős
nem látszott teljesen elégedetnek. Nem panaszkodott
ugyan a hasonlatosság miatt, mert az felülmulhatatlan
volt, hanem a színek halványaknak látszottak előtte,
habár ő annyira a szívére kötötte a nagy festőnek,
hogy élénk színekkel festessen.

— A színek halványságában van az én művé-
szetemnek a titka — mondta Leonardo. — Hagyja
csak a képet tizennégy napig száradni s akkor szí-
vaecsal törölje le s ettől, melyet önnek adok, a színek
élénkebben fognak előtűnni.

A vendéglős erre megnyugodva, szadagon meg-
ajándékozta a festőt s tisztelőtérre nagy lakomát
rendezett. Alig múlt el a 14 nap, a vendéglős ki-
vánságától üzelve fogta a szívaecsal, bemártotta
azt a csodavízbe s kezdte a képet törölni. Azonban
zavara és haragja leírhatatlan volt, midőn a lovagot
előtűnni s helyette egy szakácsot előtűnni látott.
A konyhafősnék s csak helyett fehér sapka volt a
fején, kötény lépett a pajzs helyére s a lovagesz-
mák cipőkké, a kard kessé változott át s zászló hely-
ett egy nagy főzőkanalat tartott a kezében. A hadi-
jelvények szintén eltűntek s mivel egy konyhá-
ban volt a szakács lefestve, a hadijelvényeket üve-
gek, poharak, konyhaedények s nagy tömeg evő-
eszköz pótolta. A vendéglős dűbe ekkor tetőpontra
hágtott, fogta a képet s álközödvé elpusztította.

— Apostoli kormányzói helynöki kinevezés.
Márton Aron albaiului megyéspüspök, mint a nagy-
váradi egyházmegye apostoli kormányzója, Schriffert
Béla dr. apátkanonokot nevezte ki nagyváradi apos-
toli kormányzói helynökke. Schriffert dr. kanonok
egyébként ezt a tisztelet eddig is — az egyházmegye
átszervezése előtt — betöltötte már.

— A szolgabírák ellenőrzési joga. Bucurestiből
jelenti a Rador: Az 1938 augusztus 14-én megjelent
közigazgatási törvény 107. szakaszának 7-ik beke-
zését a következőképpen módosították: A szolgabi-
rónak — mint ellenőrző közegnek — joga van a köz-
ségi bírákat, jegyzőket és a szolgabírószám tisztvisel-
őit dorgálásban részesíteni, vagy pénzüntetéssel
sújtani, azonban azonban legfeljebb öt napra szóló fi-
zetés megvonása lehet, ezenkívül az alantas tisztvisel-
őknek legfeljebb nyolc napos szabadságot adhat. Ki-
vételt képeznek a fürdő- és tüdőhelyeknek számító
községek bírái, akikre ez a rendelkezés nem vonatko-
zik.

— Czapik Gyula püspök gépkoocsibalesete. Czapik
Gyula dr. veszprémi püspököt, aki tudvalevően ana-
kidején timisoarai teológiai tanár volt, autóbaleset
érte. A püspök gépkocsin igyekezett Budapestre, a
katolikus nagygyűlésre s utközben érte baleset. Ge-
rincsrülést szenvedett és szanatóriumba szállították.

— A Magyar Nőegylet jótékony célú teája. A ti-
misoarai Magyar Nőegylet október 12-én, vasárnap
délután öt órakor a Magyar Házban rendezti idénnyitó,
jótékony célú teáját, melyre szeretettel várja az ér-
deklődőket. Akik süteménnyel járulnak hozzá a jóté-
kony célú akcióhoz, szíveskedjenek adományukat
szombat délután eljuttatni a Magyar Házba.

— Orvosi hír. Dr. Bauer Imre belgyógyász ismét
rendel. Timișoara IV., Str. Emanuel Gojdu 4.

— Bünvádi eljárás indult a „kijárók” ellen. Bu-
curestiből jelenti a Rador: Az ilfovi ügyészség bü-
nvádi eljárást indított Calinescu Mária ismert szélhá-
mosnő és Mateescu Dumitru bucurestii pincér ellen,
mert azzal az ígérettel, hogy a katonai hatóságoknál
előléptetéseket, áthelyezéseket és szabadságot tud-
nak kijárni, 3000—10.000 lei között váltakozó össze-
geket csaltak ki különböző személyektől.

— Új világrész van keletkezésben. Habár Euró-
pában a hegyképződés óriási folyamata már évszáz-
ezredekkel ezelőtt befejeződött, a földgolyó tulsó ré-
szén mostanában kezdi elérni tetőpontját a föld mé-
lyében dolgozó hatalmas erők munkája. Japántól a
maláj szigetektig és a Csendes óceánon kelet felé az
utóbbi években igen sűrűn volt földrengés jelűll
annak, hogy nagy átalakulások mentek végbe a mély-
ségben. Lépten-nyomon emelkedtek ki új szigetek a
tengerből, sokszor ezer méter magasra s a geológusok
szerint, mintha egészen új hatalmas területi száraz-
föld készülnék kiemelkedni a Csendes-óceán vízrengé-
tegeből. Nem lehet kiszámítani, hogy mikor születik
meg ez a hatodik világrész, de nem lehetetlen, hogy
hirtelen fog bekövetkezni a nagy átalakulás, termé-
zetesen hatalmas földrengés kíséretében.

Éhség vagy szomszúság?

Általánosan tudott dolog, hogy úgy az éhség
mint a szomszúság érzet bizonyos határokon túl
erős fizikai fájdalommal jár. Ez a fizikai fájda-
lom rendszerint az illető szervezetétől függ és
egyénektől változó. Az orvosi tudomány evszá-
zadok óta foglalkozik a kérdéssel, hogy vajjon az
éhséget, vagy a szomszúságot viseli-e az emberi
szervezet könnyebben? A kutatások során be-
igazolódt, hogy a szomszúság lényegesen na-
gyobb fizikai fájdalommal jár, mint az éhség ér-
zete, s ez a fájdalom sokszor az örültségig foko-
zódhat. Többibben megfigyelték, hogy a sivatag-
ban eltévedt utas, vagy maguk az idegenlégőhöz
tartozó katonák is, ha szomszúságukat nem olt-
hatták, retentő kinkjokban megőrültek, felválták
saját ereiket, hogy önévükkel enyhítsék a szom-
juság kínzó érzetét, míg az éhségben szenvedők-
nél rendszerint fokozatos elgyengülést, ájulást és
a megfagyáshoz hasonló jelenségeket figyeltek
meg. Azt is megállapították, hogy az éhséget há-
romszor annyi ideig képes az ember elviselni,
mint a szomszúságot.

— A piarista főgimnázium igazgatója. P. Tóth
Lajos kegyesrendi rendfőnök és a timisoarai piarista
főgimnázium igazgatója Blédy Lajos kegyesrendi ta-
nárt a főgimnázium igazgatójává nevezte ki.

— Ingyenes utazási menetleveleket hamisítottak.
Bucurestiből jelenti a Rador: Vlasceanu Gheorghe és
Alexandru Tanase bucurestii lakosok ellen eljárás
indult, mert a vasuton ingyenes utazást biztosító men-
tetleveleket hamisítottak. A hamisítók a telepítési
kormánybiztosság menetleveleit hamisították.

— Gépkocsibaleset a Deva—bradi országon.
Az egyik bradi gépkocsi, amely Deva felé haladt, ut-
közben felborult. Colesnicescu bankpénztáros és az
autó másik két utasa megsebesült, az autópedig su-
lyosan megrongálódott. A sebesülteket kórházba
szállították.

— Tilos uton szerzett aranypénzeket. Bucurestii-
ből jelenti a Rador: A nemes fémek forgalombahozat-
alára vonatkozó törvény alapján bünyügyi eljárás in-
dult Goanta Teodor bucurestii lakos ellen, mert a gya-
nusított tiltott módon aranypénzeket szerzett és ké-
sőbb azt állította, hogy azokhoz örökség révén ju-
tott.

— VASÁRNAP LEJÁR AZ ÖTVEN- ÉS SZÁZ-
LELES FÉMPÉNZÉK ÉRVÉNYE. A pénzügyminisz-
térium újlag közli, hogy október 12-én, hónap vasár-
nap lejár az ötven- és százleles fémpénzek forgalmi
érvénye. Ezen a napon túl, december 31-ig, már csak
adófizetésre fogadják el az érmeiket.

— Orvosi hír. Dr. Bodea egyetemi tanársegéd,
orr-, fül-, gégespecialista, koncentrációsáról vissza-
térve, újból rendel. Timișoara, Bulevardul Regele
Ferdinand 1. (Löffler-ház). Telefon 17-43.

— Az Egyesült Államok „Janus-politikája”. To-kióból jelenti a Rador: A japán hírszolgálat szóvivője, Ishi, a japán-amerikai tárgyalásokra vonatkozóan kijelentette, hogy „a megbeszéléseket folytatják”. Amikor Ishit megkérdezték, mit szól Japán a manillai és hongkongi angol-amerikai értekezlethez, a japán politikus azt felelte: „Amíg az egyik oldalon az Egyesült Államok folytatják a tanácskozásokat, a másik oldalon ezzel homlokegyenest ellenkező magatartást tanusítanak”.

— A Cseh-Morva védnökség lakosságának lojalitása. Prágából jelenti a Rador: Tekintettel arra, hogy azokban a körzetekben, ahol kihirdették a kivételes állapotot, a lakosság zöme lojális magatartást tanusít, a birodalmi helytartó október 9-iki érvénnyel hatálytalanította az áruházak zárójára vonatkozóan kiadott rendeleteket és az üzletek ezután a szokott időben zárnak.

— Papszentelés. Pacha Ágoston dr. timisoarai megyéspüspök október 26-án, Krisztus Király ünnepén pappá szentelt Peuker Leó végzett teológust. A papszentelés a Timisoara-józsefvárosi plébániatemplomban megy végbe. A szentelendő nap józsefvárosi illetőségű. Atvia, Peuker Leó, gyári tisztviselő, édesanyja a Katolikus Női Misszió szervezésében tevékenykedik.

Legideálisabb arcszépítő, finomító a FÖLDES-féle GENIUS-arccrém, esteli és nappali használatra. Egy téglay ára 60 lei, GENIUS-puder egy doboz ára 60 lei, GENIUS-szappan 60 lei. FÖLDES-GYÓGYSZERTÁR, ARAD.

— Kivégzés Franciaországban. Párisból jelenti a Havas-OFI ügynökség: A német hatóságok közölték, hogy a Vosges tartománybeli Vaincourtban lakó Lucien Marcot nevű egyént, akit október 6-án tiltott fegyverrejtegetésért halálra ítélték, tegnap kivégezték. Marcotnál a házkutatás során három puskát, száz golyót, egy revolvért, több kézigranátot és más robbanóanyagot találtak.

— Meghalt Kabos Gyula. Newyorki jelentés szerint az utóbbi években Amerikában tartózkodó Kabos Gyula, ismert filmszínész meghalt.

— Temptombucsu a Timisoara-gyárvárosi plébánián. A timisoarai gyárvárosi római katolikus plébániatemplomban bucsunapját, a szokásos ünnepek keretében, október 12-én, vasárnap tartják meg. A délelőtti folyamán ünnepi istentiszteleti sorrend. Fél tízkor Hayer Gyula ifjúsági egyesületi igazgató mond német nyelvű szentbeszédet. Az ünnepi nagymiséét Rech K. Géza apátplébános celebrálja, majd délelőtti tizenegy órakor Fodor József dr. hittanár, a Katolikus Népszövetség igazgatója tart magyar nyelven ünnepi beszédet. Az ünnepi istentisztelet zenei műsorán Reinberger C-dur miséje szerepel, valamint Bonvin, Gounod- és Liszt-szerzemények, mint betétek. Vezényel Wittmann Pál karnagy. Délután három órakor ünnepi vecsernye, este hat órakor magyar nyelvű lézsafűzér ájtatosság lesz.

— Munkaszolgálatos zsidók nem vehetik igénybe a hetvenöt százalékos vasúti utazási kedvezményt. Bucurestiből jelenti a Rador, hogy a nagyvezérkar utasítása értelmében a munkaszolgálatra behívott zsidók a munkaszolgálatos különítmények katonai parancsnoksága által kiadott szabadságlevél alapján nem vehetik igénybe a hetvenöt százalékos utazási kedvezményt az államvasutakon, hanem teljes vitél-díjat tartoznak fizetni.

— Olasz hadijelentés. Rómából jelenti a Rador: A 495. számú olasz hadijelentés szerint Északafrikában, Tobruknál élénk tüzérségi tevékenység folyik; brit repülők Benghazi fölé repültek; olasz és német légi kötelékek egymást követő hullámokban Tobruk kikötői berendezéseit, a rakpartot, valamint tüzérségi ütegeit és egyéb erődtéseit támadták; bombázták ezenfelül Marsa Matruh pályaudvarát, támadtak egy robozó vonatot és néhány ellenséges repülőteret. A támadás célpontjait hatásos találatok érték, a repülők hiánytalanul visszatértek támaszpontjukra. Két angol bombavető repülőgép a szicíliai partvidék mentén heves olasz légelhárító tüzebe került: a két angol gép összeütközött a levegőben és kigyulladt. Egyikük a földre zuhant és pozdórájává tört, a másik a tengerbe esett. Személyzetük életét veszítette. Kelet-afrikában, Tana körzetében olasz felderítő különítmények ellenséges elemeket futamítottak meg.

— Rendőrkékre került betörő. Az aradi rendőrség elfogta Mészáros Pál ismert tolvajt, santanai lakost, aki Horvát Sándor társával az elmúlt hetekben mintegy 15 betöréses lopást követett el, de mindezekig sikerült elbujdosnia az igazságügyi hatóságok elől.

— Amerikában államilag ellenőrzik a fémkészleteket. Washingtonból jelenti az NTI: Az Egyesült Államok hadfelszerelési hivatalának elsőbbségi ügyosztályvezetője rendeletet adott ki, amelynek értelmében valamennyi vas-, acél- és ócskavaskészletet állami ellenőrzés alá helyeznek. Egy másik rendelettel megtiltották az olyan építkezéseket, amelyeknél nagymennyiségben használnak a hadianyaggyártáshoz szükséges nyersanyagot.

— Aradon 524 zsidó ingatlant sajátítottak ki. Sorozatosan köztölték azoknak az aradi zsidóknak a nevét, aiktől az állam javára kisajátították ingatlanukat. A romanizálási hivatal kimutatása szerint Aradon összesen 524 kisajátított zsidó ingatlan van, amelyeknek bérleti már nem a volt háztulajdonosnak, hanem postatakarékokra a romanizálási központnak fizetik a házbért.

— Aradi rendőrségi hírek, Matuschek Márton aradi nyugdíjas tanár panaszt tett a rendőrségen, hogy két festőmunkás lakásának padlásáról, munka közben több, mint négyezer lei értékű különböző holmit lopott. Jelentést tett a rendőrségen Guthy Lajos aradi lakos is, akitől több ezer lei értékű holmit loptak.

— Szovjet ejtőernyősök szálltak le bolgár földön. Rómából jelenti, hogy október 7-én éjszaka újabb szovjet ejtőernyősök szálltak le a bolgár-török határ közelében Nova Zagora bolgár község-nél. Ezek bolgár egyenruhát viseltek. Köztük és a bolgár határőrök között harc támadt, amelyek során hét szovjet ejtőernyős és két bolgár katona életét veszítette, egy bolgár katona pedig megsesült. Néhány szovjet ejtőernyősnek sikerült elmenekülni. Üldözési folyamatban van.

— Nyugalmozott vasúti felügyelő halála. Kelemen Gábor nyugalmazott vasúti felügyelő hetvenegy éves korában Bocsamontanan meghalt. Holttestét Timisoarara hozták és ma, szombaton reggel kilenc órakor az erzsébetvárosi temetőben helyezik örök nyugalomra.

— Japán nem kap angol, amerikai és hollandi közölgést. Amszterdamból jelenti az NTI: A Reuter ügynökség washingtoni közlése szerint az amerikai, angol és menekült holland kormány elhatározta, hogy beszüntet minden Japánba irányuló közölgés-szállítványt.

Az ősemler fiatalon halt meg

A Biblia szerint, de más régi irások szerint is, őseink több száz évig éltek, sőt Matuzsálem csaknem ezeresztendőskorában halt volna meg. Mivel manapság a száz esztendő is ritka életkor általában azt hiszik az emberek, hogy az őskorban valóban sokkal hosszabb volt az ember élet-tartama. Az őslénytan tudósai megpróbálták kideríteni, hogy van-e valami igazság ebben a legendában? Az ásatások során a világ minden táján igen sok ősemler-csontváz került napvilágra s az antropológia tudományának megvan a módja arra, hogy a csontvázból meglehetősen biztonság-gal állapítsa meg az életkort. Megcsinálták tehát a statisztikát az eddig talált őskori leletekről és kiderült, hogy szó sem igaz a legendából. Ellen-kezőleg, az ősemler sokkal fiatalabban halt meg, mint a mai ember. Háromszáz kőkorszakbeli csontvázból egyetlen egy volt hatvanéves emberé, a többi mind sokkal fiatalabban halt meg. Csak a bronzkorszakbeli csontvázak közt akad már pár százaléknyi hatvanévesnél idősebb is, tehát az emberi élet korhatára éppen ellenkezőleg, folyton nőtt és nő ma is.

— Torpedórombolók átengedését kérte Bulgária a Dardanellákon. Ankarából jelenti az NTI: Az ankarai rádió bejelentette, hogy a török kormány közölte a brit kormánnyal, hogy Bulgária engedélyt kért az olaszoktól vásárolt torpedórombolóknak a Dardanellákon történő átvitelére.

— Mókus mókus ellen. Északamerikában két-féle mókusfajta él: a rozsdavörös és szürke mókusok. Ezek egymást ki nem állhatják és állandóan borsot törnek egymás orra alá. Nemrégben valóságos háboru zajlott le közöttük, melynek eredménye az lett, hogy a rozsdavörös színű mókusok elűzték a szürkét. Csapán csal: a Hudson-folyó partján kétezer lemészárolt szürke mókust találtak az emberek, a legyőzött szürke mókusok többi ezrei pedig valóságos népvándorlást rendeztek az ellenségétől meg meg nem szállott New York áll. felé.

Tekesport

AZ ARADVÁROSI TEKEBAJNOKSÁG HATODIK FORDULÓJA

Érdekes küzdelmeket ígér. Különösen érdekes és nagy küzdelem várható a pillanatnyilag legjobb formában levő két csapat, a Rapid és Metalurgistul mérkőzésén, mely kétszázon jóval felüli eredményt hozhat. Érdekes lesz a Fortuna-Prietenj viadal is, mert a Fortuna legjobb eredményeit mindig a Prieten ellen játsza. A Crişana-Transilvania és Tricolor-Gutenberg mérkőzéseknek az előlállók a favoritjai. A bajnoki küzdelmeket az Infratirea-Macelari barátságos mérkőzés egészíti ki. A vasárnapi mérkőzések időpontja a következő:

- Crişana—Transilvania 11 óra, bíró: Hanga.
  - Tricolor—Gutenberg 17 óra, bíró: Terbancea.
  - Rapid—Metalurgist 17 óra, bíró: Colonic.
  - Fortuna—Prietenj 17 óra, bíró: Nicora.
  - Infratirea—Macelari 16 óra, bíró: Kiss.
- Az előlálló egyesületek a pályaválasztók.

Ügyeletes gyógyszerárak

Szombaton, október 11-én Aradon a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot: Angel (Catedralei-tér), Omescu (Regina Maria-ut és Alexandri-utca sarok) és Keszenbaum (a gyermekkor-házzal szemben).

Mozzi

Aradon szombaton a mozik műsora a következő: Corso: A sóhajok hidja (olasz film). Forum: Ki az ur a házbán? (német film).

Német filmesek dolgoznak Budapesten. Néhány német filmgyártóvállalkozás hat film gyártására kibérelte a budapesti Hunnia-filmgyár hatalmas új műtermét és a munkát most megkezdték. Elsőnek a Maske in Blau című filmet forgatják és a német operettfilmet a Berlinben élő kitűnő magyar rendező, Martin Pál rendezi. A női főszerepet Tabódy Klára játsza, a férfifőszereplők pedig Hans Moser és Theo Lingen.

A Leányvásár filmen. Az operettek fénykorának egyik legnagyobb sikerű daljátéka, a Leányvásár, rövidesen filmre kerül. Jakobi híres muzsikáját Fényes Szabolcs modernizálta és az eredeti librettót Babay József dolgozta át. A film főszereplői: Szelezky Zitta, Sárdy János, Kiss Mannó, Latabár Kálmán, Vaszary Piri, Blieszy Tivadár és Tóth Pufi.

CORSO
(ARAD) Tel. 23 64

!
MA!
Husárnak engedélyezve

Előadások:
5, 7-30 és 9-30

A sóhajok hidja

Legújabb szenzációs
UFA-hiradó

Az olasz filmgyártás gigantikus remeke. Pazar rendezésben látjuk egész Velencét az inkvizíció idejében, küzdelmet a hatalomért, a kurtizánok szerelmi intrikáit és a nép harcaát azért, hogy megszabaduljanak a Sójajok hidja-tól, mely számukra a halál útja volt

Főszereplők:

Paola Barbara, Mariella Lotti, Otello Trssi és Eriminio Spalla
Velence tündöklése, bukása, a Dogék intrikái, kegyetlenkedései

Házasságkötés a pálmafán

Erdekes szertartásról számolt be egy expedíció, amelynek tagjai a Fülöp-szigetéről jöttek vissza. Ha ezeken a távoli szigeteken egy férfi és egy nő házasságra akar lépni egymással, akkor hozzátartozóik és barátai kimennek az erdőbe és két gyertyaegyes, egyforma magas pálmafát keresnek ki, melyek egymás mellett állnak. Az esküvő napján összegyűl a két fa körül a násznép, megjelenik a két házasulandó s a vőlegény az egyik pálmafára, a menyasszony a másikra mászik fel. Amikor mind a ketten fenn vannak a fák csúcán, akkor a fiatal férfi megpróbálja annak a pálmafának koronáját megragadni és magához húzni, melyen jövendőbelije kuporog. Addig fáradozik, amíg végre sikerül neki, hogy homlokával menyasszonyát érintse, aki ide-oda hajladozik a másik fán és természetesen minden tőle telhetőt megtesz, hogy a vőlegénynek segítségére legyen. Ha ezek a fáradozások sikerrel járnak, akkor a két fiatal ember nem mint vőlegény és menyasszony, hanem mint férj és feleség siklik le a fáról.

Németek kölcsönjégzését a Német Népcsoport vezetősége irányítja. Bucurestiből jelenti a Rador: A pénzügyminisztérium elrendelte, hogy a romániai német népcsoport által jegyzendő visszacsatolási kölcsönösszegek ügykezelését kizárólag a német népcsoport vezetősége intézze.

Gazdátlan rókát találtak. A tünisoraai jól zsefvárosi rendőrkiszáratásnak az elhunyt éjszaka egy rókát adtak át, amely hosszú láncsal a nyakában, a jőzsefvárosi piactéren kóborolt. A szelíd róka most a rendőrségen várja, hogy gazdája elvigye.

Ellített kommunista Franciaországban. Párisból jelenti a Rador: A Havas-OFI közli, hogy a kommunista igazgatás letörésével megbízott különleges bíróság újabb három kommunistát ítelt el. Az egyiket életfogytiglani kényszermunkára, a másik kettőt pedig négy évi fegyházra.

Ajtó kulcs nélkül. Egy francia mérnök olyan zárt konstruált, melyet nem kulccsal nyitható, hanem kombinációs szerkezettel, mint amilyen pénzsekerepek nyitására szolgál. Ötvenhatféleképpen lehet ennek az ötletes kombinációnak szárait és betűit csoportosítani, úgy, hogy valóban csak az tudja kinyitni az ajtót, aki a varázsszót, a „szézáam nyilj meg”-et ismeri. Ha a kombinációs számot nem ismerő, rossz szándékú kéz érinti a zárt és próbál „tárcsázni”, akkor a ház lakóit a szerkezettel összekapcsolt éleshangú csengő figyelmezteti a veszélyre.

Hindú vélemény az angolokról. Sanghaiból jelenti a Rador: Az NII közli, hogy Asarya Kripalani, a pánhindu nemzeti kongresszus főtitkára és Gandhi szóvivője, a Churchhill és Roosevelt közötti atlantideáni megbeszéléssel kapcsolatban nyilatkozott. Kijelentette, hogy nem a szavak, hanem a tettek bizonyítják az ígéretek őszinteségét. Indiában azonban eddig nem történt semmi, ami igazolná, hogy a brit kormány magatartásában változás történt volna. Wilson tizenégy pontjának az volt a következménye, hogy újabb területeket nyertek el, amelyeken az ugynevezett „mandátum” alapján uralkodnak. Újabb területek megszerzése vagy a világbirodalom fenntartása érdekében bizonyos új hangzások elnevezést találnak majd ki. Ugy Eden angol külügyminiszter, mint Amery indiai államtitkár tagadják azt a tényt, hogy India az európai államok értelmében vett ország. A leszereléssel kapcsolatosan a győző és legyőzött közötti megkülönböztetés sohasem fog a kívánt célhoz vezetni és ezt már a múlt eseményei is igazolják. Roosevelt és Churchhill nyolc pontja tulságosan is általános jellegű.

A hagymaszag és a lehelet. Sokan foglalkoztak már azzal a kérdéssel, hogy mint lehetne megszüntetni hagymaszag után a lehelet, kellemetlen átható szagát. A kellemetlen illatot kántartalmú illóolaj idézi elő. Az volt eddig az uralkodó vélemény, hogy a szájjában visszatartott ételmaradékok okozzák a szagot. Különös vélemény során kiderült, hogy a hagymaszag honnan kerül a leheletbe. Az egyik olasz klinikán fekvő gégebeteg mesztárséges légszónnyiláson kapta a levegőt. A betegnek hagymás levest adtak enni. Röviddel rá, a légszónnyiláson át kilehelte levegőben érezhető volt az ismert, kellemetlen hagymaszag. A szájának a szerepe teljesen ki volt kapcsolva. Ebből a jelenségből arra következtettek, hogy a gyomorban felszívódó hagymaolaj vérkeringés útján jut a tüdőbe s innen a kilehelte levegőbe. Ellenőrzőpróbát is végeztek, otyában adták be a hagymát s az eredmény ugyanez volt. A szájjában nem, de a kilehelte levegőben érezhető volt a hagyma kellemetlen illata.

= KÖZGAZDASÁG =

Városi árelenőrző szolgálat létesül

Az árstabilizálásról, az árdrágítás és gazdasági szabotázs leküzdéséről szóló rendelet törvény alapján minden városban árelenőrző szolgálat alakul. A szolgálatot vezető bizottság tagja a közellátási államtitkárság kiküldött ellenőre, az illető város képviselője, továbbá egy főzölel-, gyümölcs-, baromfi- és tojáskereskedő.

A törvényhatósági joggal felruházott városokban (municipiu) valamennyi tag mellé három, a többi városban pedig két póttagot neveznek ki. Az árelenőrző szolgálat megalakulását jegyzőkönyvben fektetik le, amelyet a fővárosban a közellátási államtitkárság, vidéken az illető városi előljárárság hagy jóvá.

Az árelenőrző szolgálat hatáskörébe tartozik a város piacaira felhozott árucikkek nagybani árjegyzékének elkészítése.

Az árjegyzéket minden nap reggel hat óráig tartoznak a szolgálat tagjai összeállítani és azt félhat óráig a városházán és valamennyi piactéren kifüggeszteni.

Nagyobb helységekből a nagybani árjegyzékeket az egyes városrészekben, illetve kerületekben is nyilvánosságra kell hozni.

A kicsinybani árakat a nagybani árak alapján számítják ki minden kereskedőre nézve, aki az illető város területén belül hozza forgalomba árucikkait.

A nagybani árhoz a külfönbüsz adók és illetékek hozzáadásán kívül husz százalék haszon számítható.

Friss főzölelknél és gyümölcsnél legkevesebb tizenöt százalékot lehet számítani romolhatóság címén.

KIK KÖTELESEK ARKIMUTATÁST BENYÚJTANI. A hivatalos lapban megjelent a közellátási államtitkárság határozata, amelynek értelmében mindazok a vállalatok, amelyeknek tárgyát különféle szolgáltatások vagy munkavégzések képezik, tíz napon belül három példányban készített arkimutatást kötelesek benyújtani a községi előljárárságnál. A kimutatás beadásának kötelezettsége az államtitkárság közleménye szerint vonatkozik a szabókra, cipészekre, borbélyokra, kéményszeprőkre, szerelőkre, vegyértisztítókra, termelői és vállalkozókra, szállítókra, szállodákra, nyilvános fürdőkre, villany-, víz- és gázfűtésüzemeltetést végző vállalatokra. A kimutatásban feltüntetendő a szeptember 1-i ár.

Újabb változások a jövedelmezőségi arányszámokban. A központi bélyegbizottság előterjesztésére a pénzügyminisztérium újabb módosításokat eszközölt a jövedelmezőségi arányszámok kimutatásában. A módosítás elsősorban a nyersanyagot és félkészgyártmányokat feldolgozó vállalatokra vonatkozik. A minisztérium ugyanekkor újabb anyagokat sorozott az arányszámok jegyzékébe. Az arányszám leszállítás a szállítási vállalatokat is érinti.

FALUSI JEGYZŐKNEL IS KAPHATÓ NEMZETVEDELMI ILLETEKBELYEG. A pénzügyminisztérium a falusi lakosság könnyítésére elrendelte, hogy a nemzetvédelmi illetékbélyeget a jövőben a falusi jegyzők és adószedők is arusíthassák.

A nemzeti bank heti jelentése. A nemzeti banknak a szeptember 20-án befejeződött hétre kiadott jelentése szerint az aranyállomány értéke az előző hetivel azonos maradt: 33 milliárd 692 millió 814 ezer 897 lei. A behozatalra szánt devizák 671 millió 684 ezer 263 leiről 702 millió 857 ezer 658 leire, a részamolt kliringszámlákon szereplő devizáké 15 milliárd 429 millió 558 ezer 214 leiről 15 milliárd 280 millió 881 ezer 48 leire változott. A váltópénzállomány 1 milliárd 172 millió 840 ezer 274 leiről 1 milliárd 187 millió 35 ezer 612 leire emelkedett.

Orastíj maximális árak. Egységes liszt kilogrammonként 17.50 lei, kenyér heizszaz grammos súlyban 12 lei, zsemle és kifli darabja 4 lei, egységes marhahús kilója 110 lei, disznóhús 140 lei kilónként, hárj vagy zsir kilója 180 lei, nyers szalonna 115 lei kilónként, teavaj 240 lei, parasztvaj 170 lei kilónként, burgonya 9—10 lei, száraz bab 24 lei, hagyma 16 lei kilónként. Káposzta fejenként 5 lei, murek 12 lei, patrezselyem 15 lei kilónként. Zöld paprika darabja 1.50 lei, paradicsom 14—16 lei kilónként, tej literje 12 lei, turó 180 lei kilója. Tojás darabja 4.50 lei. A menüárak a vendéglők osztályai szerint 70, 60 és 45 lei. Sütemény darabja 12 lei.

A kereskedőknek a szeptember elsején érvényben volt árban kell árusítaniok. Az aradi városi ellátásiügyi hivatal a vonatkozó rendelet törvény alapján közölte a kis- és nagykereskedőkkel, vállalatokkal, biaci árusokkal stb. hogy a szeptember elsejei árakat feltüntető árjegyzéket, amelyet annak idején látványos végett a városhoz benyújtottak, látható módon ki kell függeszteniük üzletükben illetve elárúsító helyükön. Az árak ara ugyanis nem haladja meg most sem a szeptember elsején érvényben volt árakat. A szabályokat szigorúan büntetik és hogy az intézkedést betartják-e az érdekeltek, mintegy husz bizottság fogja ellenőrizni.

Nagyvásárok. Az aradmegyei Barzava községben október 13-án országos állat- és kirakodó-vásár lesz. Vingán október 15 és 19-én lesz vásár.

A sárcipót Bulgáriában jegyre adják ki. A bolgár közellátási kormánybizottság rendelete értelmében a jövőben a sár- és hócipőket az ország területén csak jegy ellenében szolgáltatják ki. A munkakönyvvel rendelkező személyeknél minden család egy pár hó-, illetve sárcipót kaphat (Universul).

ADÓCSÖKKENTÉS AZ ÁRVIZKAROSULT GAZDÁKNAK. A pénzügyminisztérium körrendeletben utasította a pénzügyigazgatóságokat, hogy az árvíz és jég következtében kárt szenvedett gazdák mezőgazdasági adóját a jelenlegi pénzügyi évre kivetett összegekből csökkenték. A csökkentés lehet teljes és részleges.

Bucuresti élelmiszerellátása. Bucurestiből jelenti a Rador: Antonescu Ion tábornagy-államvezető a fővárosi vásártéren tett látogatása nyomán elrendelte, hogy a legközelebbi időn belül hozzanak Bucurestibe nagyobb mennyiségű babot, hagymát, burgonyát és káposztát, továbbá más élelmicikkeket, amelyeket maximális áron alul hoznak forgalomba. Rövidesen baromfi, gyümölcs, tojás és egyéb közszükségleti cikk is érkezik, amelyhez a lakosság a fenti feltételek mellett jut hozzá. Az áruk szétosztása a fővárosi közegek útján történik.

Külföldi üzemek kötelezettsége. Annak érdekében, hogy a husfeldolgozó gyárak és üzemek részére kötelező módon előírt harminc százalékos népfelvágott kvótát ellenőrizni lehessen, a nemzetgazdasági minisztérium kötelezte a felvágott készítőket, hogy minden nap kimutatást készítsenek az elkészítés céljából beérkezett hús mennyiségéről, a gyártott és eladott népfelvágott mennyiségéről, a gyártott és eladott nem-sztandardizált felvágottféléről és végül a megmaradt szalonnáról. Az üzemek és gyárak kötelesek minden vásárló nevét és címét, továbbá az eladott felvágott mennyiségét és feleségét feljegyezni. A megmaradt szalonnát nyersen, vagy szóva, illetve zsír alakjában kell forgalomba hozni.

Elszigetelt szárfájási esetek. A földművelésügyi minisztérium közlése szerint Bihar és Soroca megyében elszigetelt marha szárfájási esetek léptek fel. (Argus)

A nyersgumij új ára. A közellátási államtitkárság közli, hogy a nyersgumi árát a következőképpen kell kiszámítani: A számlaszerinti előállítási árhoz hozzászámítandók a kamat, a biztosítás és szállítási költségei, továbbá öt százalék haszon.

Hivatalos devizaárfolyamok. (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti). Szabadforgalmu devizák (90 százalékos felárral): Dollár 187.60—195, svájci frank 43.74—45.47. Kliring devizák: Drachma 1.21—1.22, dinár 2.898—2.05, német márka 59—80, szlovák korona (38 százalékos felárral): 4.68—4.77, pengő 26.50—27, dán korona 30—30, finn márka 2.50—2.50, török font 92—92, francia frank (38 százalékos felárral) 3.15—3.27, olasz lira 9.50—9.50, léva 1.60—1.68. Font devizák (90 százalékos felárral): Angol font 756.96—786.79, egyiptomi font 776.34—806.93, palesztinai font 759.81—789.74.

Határidő napló

OKTÓBER 11:

Alkalmazottal dolgoztató másolóirodák a nemzetgazdasági minisztérium július 11-én kiadott 40671. számú rendelete alapján kötelesek cégüket bejegyeztetni.

OKTÓBER 12:

50 és 100 leies érmék forgalmi értéke lejár.

OKTÓBER 15:

Juh- és báránybőrök zárolásának feloldása. Régi utlevél bélyegek érvénye lejár. Zárolt gyapjúkészletek beszolgáltatásának határideje.

HAZAK FÖLDÖK SZÖVÖK MALMOK TELKEK **ELADASA VÉTELE CSEREJE** minden árfokozatban **Hatszék ügynökség** Arad, Bul. Carol 17 (volt 46) Tel. 16-15

SPORTESEMÉNYEK

Timisoara ifjúsági válogatottja holnap döntő mérkőzést játszik Bucurestiben

Az Unirea-kupa döntő mérkőzését Timisoara és Bucuresti ifjúsági válogatott csapatai holnap játsszák le Bucurestiben a Románia—Szlovákia válogatott labdarúgó mérkőzés előtt. A döntő mérkőzésen Timisoarat a következő ifjúsági játékosok képviselik:

Alexi — Tot, Munteanu — Cheveresan, Urecheatu, Groza — Csapó, Tóth, Ernst, Andreescu, Meghie, Tartalékok: Curticeanu, Spaiu és Bandu. A csapat az éjjei utazott el három szövetségi kiküldött és Posszák edző kíséretével.

A Chinezul-CAMT mindhárom csapata holnap gyakorló mérkőzést játszik

A válogatott mérkőzések miatti hosszabb kényszerpihenőt holnap a Chinezul-CAMT három barátságos mérkőzéssel tölti ki. Délelőtt az ifjúsági és a második csapatot foglalkoztatják a CFR ifjúsági, illetve második csapatai elleni barátságos mérkőzésekkel. Délután pedig az első csapat játszik gyakorló meccset a III. kerületi ifjúságiak csapatával. Mindhárom mérkőzés a Banatul pályán kerül lejátszásra és azon beléptidiját nem szednek.

Ezek a gyakorló mérkőzések a szurkolók szempontjából számot tartanak az érdeklődésre, mert például az egyesült tábornok ifjúsági és második csapatai most játszanak először komolyabb mérkőzést, ami alkalmat ad majd érdekes megfigyelésekre.

Erről a két csapatra ugyanis a kerületi bajnokságban vár nagy feladat és most hogy játékerőben megnövekedtek, minden bizonytalansággal oldják majd meg ezt a feladatot.

A délutáni mérkőzésen az első csapat végez majd komoly gyakorlást a jövő vasárnap folytatódó Basarabia-kupa küzdelmek előtt.

Ezt a holnapi napot a szurkolók is kihasználhatják azzal, hogy az egyesületbe való belépésüket be-

jelentik, ezzel is bizonyítva együttérzésüket az új utakon haladó egyesülés munkájával. Az elmúlt vasárnapon közzétett felhívásunk visszhangra talált a régi szurkolóknál és már sokaktól hallottuk, hogy szívesen támogatják ezt az egyesületet, amely az ifjúsági testi nevelést tűzte ki céljává.

A mai nap igen alkalmas a belépések bejelentésére, mert ugy délelőtt, mint délután a vezetők nincsenek igazolmas bajnoki küzdelmekkel elfoglalva és ráérnek a pályán az érdeklődőknek a szükséges felvilágosításokat megadni.

Sport-Fo-o-Optic
A legelsőbb és legjobb
és azok javítása
A. M. MUNY-NÓI
TIMIȘOARA
I, Str. Solderer 11
Telefon 10-19 Fióküzét: IV. Bul. Berthelot 10

Visszacsatolási kölcsönt
jegyezni:

köteleesség!

Sport hírek mindenfelől

Vasárnap lesznek Németországban a Tschammer-kupa elődöntő mérkőzései a Dresdner SC - Admira és a Schalke 04 - Holstein-Kiel találkozók. A két mérkőzést nagy érdeklődéssel várják egész Németországban, mert minden bizonnyal nagy küzdelmek lesznek ezeken a találkozókön. A Schalkeknak könnyebb dolga lesz, mert ellenfele aligha tudja majd győzelmét megrakádyolni. A drezdai mérkőzés ezzel szemben teljesen nyit és csak a hazai pálya előnye az, amely a bécsiék dolgát nehezebbé teszi.

Most tartották 17-ik izben Olaszország tornász-bajnokságát Vincenzában. Egyéni győztes a szertornában Amadeo lett 111.65 ponttal, aki a tizenkét gyakorlat közül ötben a lehető legjobb pontszámot kapta. A második helyre Fioravanti került 110.25 ponttal.

A holnapi budapesti magyar-német válogatott kézilabda mérkőzésre a németek komoly előkészületeket tettek, mert az idei első mérkőzésen, amelyet

Mannheimben tartottak, a magyar csapatot csak nagy küzdelem után sikerült a németeknek 11:8 arányban megadásra bírni. Miután a sorrendben következő mostani 10-ik mérkőzésnek Budapesten vízszavagó jellege van, előreláthatólag ismét nagy küzdelem lesz.

A VÖRÖS POKOL

„Jótt Pucarovics Töbeljev elményei a vörös paradicsomba”

A DÉLI HIRLAP
EREDETI REGÉNYE

Írta: ANDREJ ANDREJOVICS KRIMOV

50.

A Wrangel-féle felkelés megsemmisült. Be kellett látni, hogy a harc egyelőre meddő és hogy nem szabad hasztalanul elfecserélni a drága orosz vért. Abba hagytuk a küzdelem folytatását.

A vezér törzskarával, sok tisztel és ezekre menő katonasággal külföldre távozott. Okosabbnak tartotta az emigrációt, mint azt, hogy megadja magát kényre-kedvre és kitegye embereit a bolsevisták hegyetlen bosszúállásának.

Sokan azonban nem tudtak megválni a drága orosz földtől és inkább kitétek magukat az üldöztetés veszélyének, csak hogy otthon maradhassanak.

Fájó szívvel bucsuztam el bajtársaimtól és jóra való katonáimtól. Elhagytam a felbomlott tábor és nekivágtam a járatlan ösvénynek. Egyetlen kísérőm volt a tisztiszolgám, aki önként jött velem. Nikolaj Filipovics Sturov volt a neve a derék léleknek, aki egyszerű muzsik léte re keserves sírásra fakadt, amikor megtudta, hogy Wrangel kénytelen a harc folytatását abbahagyni.

A tábor elhagyásakor felszólítottam, hogy adja át podgyászomat, mert azt ezentul magam viszem.

Keresztet vetett és úgy tiltakozott:

— Hová gondolsz, bátyuska, órnagy uram? Az Isten engem melléd rendelt szolgának és én ezt a rendeltést nem bonthatom fel. Gyerünk! Mutasd az irányt, goszpodin.

Sziklás helyeken, áthatolhatatlan bozóton, irdatlan erdőn haladtunk keresztül. Olyan vidéken jártunk, ahol ember talán még sohasem fordult meg. Ha nem lett volna nálam térkép és iránytű, talán annyira eltévesztettük volna az utat, hogy sohasem találtunk volna vissza emberlakta vidékre.

Eszakkeletnek tartottunk. Mindig jobban távolodtunk Európától és hatoltunk vissza Szibériába. Az volt a szándékom, hogy Szibéria legészakibb tájaira jussak el, azokra a helyekre, ahol évente csak egyszer- kétszer kapnak postát és nem tudnak a világ eseményeiről. Feltettem magamban, hogy ott ismét mint Alexej Nikolajevics Juranin szerepelek. Felkerestem a világ forgalmától távoleső erdei kolostorokat és csoportremeteségeket. Ha aztán ott egy darabig dolgoztam, akkor megint felbukkan-

hatok valamely városban és küldhetem jelentéseimet a nemzetgazdasági népbiztosságnak. Hosszu hallgatásom senkinek sem fog felunni, mert hiszen tudvalevő, hogy azokról a helyekről nem küldhetek egykönnyen hírt. Aztán meg ez az északszibériai bolyongás jó lesz alibinek is. Az aki az ottani őserdőt és tundrákat járta, az nem vehetett részt a Wrangel-felkelésben. Nem gyávaságból szándékoztam ezt a szereplésemet eltakarni, hanem azért, mert tovább akartam dolgozni a kommunisták ellen.

Hosszu hetekig bolyongtunk így távol az embe- rektől Nikolaj Filipovics Sturovval. Ha megehez- tünk, vadászattal szerezünk élelmet. Puskáinkat magunkkal vittük, de most már nem a vörös kato- nákra, hanem nyulra, őzre, fajdra, vadmacskára és fácánra lőttünk. Kenyerünk azonban nem volt és azt kénytelenek voltunk különböző erdei gyümölcs- csel pótolni.

Már jóval a Bajkál-tó fölött jártunk olyan vidé- ken, ahol a lakott helyek egyre inkább gyérülnek. Ott nagyobb pihenőt tartottunk. Szükségesnek találtam, hogy Nikolaj Filipovicsot újból igye- lmeztessem:

— Nikolaj Filipovics, itt az ideje, hogy végle- gesen megfontoldj, nem akarsz-e elszakadni úle- m. Lakott helyre érünk nemsokára. Ott adok neked pár rubelt és utnak indulhatsz hazafelé. Idővel elérkezel majd a faludba, ahol békében meghúzódhatsz és dolgozhatsz.

Az együgyü ember olyan tekintetet vetett rám, mintha nem értené, amit mondtam.

— Folytattam szavaimat, — a had- sereg már nincs meg, feloszlott. Téged többé nem köt hozzám a katonai fegyelem. Szabad vagy, me- hetsz, ahová akarsz. Nem vagy köteles nekem engedelmeskedni.

Nikolaj Filipovics azonban a fejét csóválta:

— Engem nem is a katonai fegyelem köt a goszpodinhoz, hanem a szívem. A szívem paran- csolja, hogy engedelmeskedjem. Azért nem hagyom el és kérem, tartsd meg továbbra is maga mellett.

Meghatott az egyszerű ember őszinte ragas- kodása és azért minden elismerő szó helyett kez- tet fogtam vele.

Aztán megmagyaráztam neki a helyzetet:

— Figyelj ide, hogy megérted azt, amit mon- dok. Én most már levetem az egyenruhát és felve- szem polgári ruhámat, amely podgyászomban van. A te bluzodról levesszük az ezred színet és számát feltüntető hajtókát és eltávolítjuk a gombokat. Katonai iratainkat az én tisztí uniformissommal együtt elégetjük. Puskáinkat elássuk. Ha téged va- lami mégis kérdez, honnan van ez a ruhád, majd azt mondd, hogy Omszkban az őrszemélyen dobóért cserélted el. Egyáltalában senkinek nem szabad

tudni, hogy mi a Wrangel-hadseregben voltunk. Érted?

- Érttem, goszpodin.
- Szereted az életedet, Nikolaj Filipovics?
- Szeretem, goszpodin.
- Hát azért! Mert ha valaki megtudja, hogy te a kommunisták elleni harcban katona voltál, akkor agyonlőnek.
- Inkább leharapom a nyelvemet.
- Helyes, Nikolaj Filipovics. Én most hadd látom, tudod-e, hogy én kicsoda vagyok?
- Hogyne tudnám, — vigyorodott el Nikolaj Filipovics, — a goszpodin a goszpodin órnagy.
- A nevedet mondjad. Mi a neved?
- Goszpodin.

Megkönnyebben lélektem fel. Megörül- tem, hogy nem tudja a nevedet. Mert hiába magya- ráztam volna neki, hogy nem szabad igazi nevenem szólítani, hanem csak azon, amelyet a kommunisták félrevezetésére használnak. Koriátolt eszével ezt nem bírta volna felfogni és bizonyos, hogy minden jó- indulata mellett is hol az egyik, hol a másik neve- men szólítgatna, amiből pedig nagy baj lehetett volna, ha azt mások előtt teszi.

— Hallgass ide, fiam. Az én nevem Alexej Nikolajevics Juranin. Mondjad csak utánam.

És elisméltettem a nevet nyolcszor-tíz- szer vele, amíg hibátlanul tudta és láttam, hogy többé nem felejtí el.

Megmagyaráztam azt is neki, hogy mi a foglal- kozásom és hogy nem vagyok neki többé goszpodin, hanem csak tavaris.

Átalakultunk civilekké és nem kerültük el többé az emberi lakhelyeket. Így jutottunk el Szibé- ria északi részébe. Most már nem kellett utunkon bujdokolni, mert a kommunisták biztosok támogató- sával minden községben kocsit, vagy esetleg háta- s- lovat kaptunk a további utazásra.

Hónapokig tartott ez a vándorlás a szibériai északon. Nagyon sok kolostorban és csoportreme- teségben fordultunk meg. A kincsek összeírásával itt nem igen volt dolgom, mert ezek mind szegényes vallási testvéresülések voltak. A legtöbbhez kü- önben a kolostorok megszűntetéséről szóló szovjet- rendelet még el sem jutott. A kolostorok és reme- teségek lakói burkoltan kioktattam a követendő magatartásról és erősítettem őket a régi Orosz- s- zághoz és a valláshoz való hűségükben. Csináltam kimutatásokat is a nemzetgazdasági népbiztosság számára, de ezek a jelentések csupán arról tanu- s- kodtak, hogy az illető helyeket valóban felkerestem és talált kincseket, amelyeket a szovjetkormány el- kobozhatott volna, nem soroltam fel.

(Folytatjuk.)

Rádió

SZOMBAT, OKTOBER 11

București: 7 Hírek, hanglemezek. 12.20 Hanglemezek. 12.30 Hírek. 12.50 Katonaóra. 13.50 Német nyelvű hírek. 14 Rádióhíradó. 14.20 Hanglemezek. 14.30 Sebesültek órája. 17 Társadalmi szemle. 17.15 Ének. 17.30 Hírek. 17.40 Előadás. 18 A Madarász című operett előadása. Közben 19.50 Német nyelvű hírek. 20 Rádióhíradó. 20.40 Hanglemezek.

Rövidhullámú román adó: 19 Olasz nyelvű hírek. 23 Német nyelvű adás, hanglemezek. 23.20 Olasz nyelvű adás, hanglemezek. 23.40 Francia nyelvű adás, hanglemezek. 24 Angol nyelvű adás, hanglemezek.

Budapest I: 6.40 Ebresztő, torna, hírek, hanglemezek. 10 Hírek. 10.45 Felolvasás ősi nyelvről és számszerijakról. 12.10 Melles Béla zenekara (szórakoztató számok). 12.40 Hírek. 13.30 Hanglemezek (szórakoztató számok). 14.30 Hírek. 15.20 Farkas Jenő cigányzenekara. 16.10 Ifjúsági rádió. 16.45 Hírek. 17.15 A rádió postája. 17.40 Katonazene. 18 Fábory, termelés, fogyasztás (felolvasás). 18.35 Bá-

thory István orosz hadjáratai (felolvasás). 19 Hírek. 19.20 Innen-onnan (hangfelvétel). 20 Három kis mesejáték (Csipkerózsika, Hüvelyk Matyi és Csizmás Kandur, Közreműködnek: Farkas Ilonka, László Magda, Koréh Endre, Littasy György, Holéczy Ákos énekegyüttes és a Rádiózenekar). 20.55: A Bach-korszak magyar verse és prózája (elmondja Simonffy Margit és Lehotay Árpád). 21.40 Hírek. 22.10 Táncclemezek. 23.50 Toki Horváth Gyula cigányzenekara, Cselényi József énekszámával. 24 Hírek.

Budapest II nem közvetít műsort.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Az apróhirdetéseik eredménye minden körülmények közt gyors és biztos. ALLÁSKERESÉS rovatban szavanként egy leu, legkisebb apróhirdetés tíz leu. Vastag betűvel szavanként kettő leu, legkisebb apróhirdetés husz leu. Minden más rovatban legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 leu, minden további szó egy leu. Vastag betűvel legkisebb apróhirdetés 15 szög 30 leu, minden további szó kettő leu. Jelige és „Cim a kiadóban”-hirdetések után öt leu pótdíj fizetendő. Apróhirdetéseket felvesz I. kerületben: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata Bratianu 3. Tel.: 28-10. II. kerületben: Hayer-tözsde, Str. 3 August 17. — Popovici trafik, Piata Badea Cárta 8. — Kardos trafik, Piata Traian (Szerb templom mellett). — Grosz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerületben: Flauder trafik, Piata Lahovari. IV. kerületben: Groszcu trafik, Pta Küttl. — Pribac Mária trafik (Corso mozi mellett). — Welter-trafik, Pta Dragalina 6. Tel.: 45-06. — Wittek trafik, Bulv. Regele Carol 54. — Colicoja trafik (v. Galgóczy), Str. Bratianu 15/a. Tel.: 45-13. Apróhirdetéseket Aradon felvesz Rudolf Mosse hirdetési irodája (Strada Eminescu 8. Telefon 17-11).

Alkalmazás

Közműveseket, ácsokat és napszámósokat alkalmazok, jó fizetéssel. Timisoara II., Str. Cogalniceanu 14. (Standard-harisonygyárral szemben levő építkezésnél). (2422)

Ostyasütő munkásokat azonnalra felveszünk. Arad, Calea Rađnei 44. (3863)

Jó főző mindenek október 15-re felvétetik Timisoara II. Vulcan 20. (5556)

Kovácsmestert, aki lóvasaláshoz is ért, azonnali belépésre keres brasovi gyár-vállalat. Ajánlatok a brasovi Elekess-könyvkereskedésbe küldendők „Gyári kovács” jeligére. (3161)

Házvezetőnőt izr. családhoz azonnalra keresek. Friedmann, Timisoara IV. Str. Bratianu 34. (3162)

Masamódnó állandó szezonra kerestetik, vidékre, Bővebbet Cristea, Timisoara I., Str. Iasi 7. (2448)

Fűzőszakmában jártas leányt keresünk azonnali belépésre. Ajánlatok „Fűzőszalon” jeligére a timisoarai kiadóba adandók le. (2442)

Női konfekció kabátokhoz kézi leányok és gépmunkás felvétetik, Arad. Budean P. A. Jancu 11. I. emelet. (3896)

Lehetőleg traktorhoz is értő fiatal lakatos, vagy kovács segédet és inast keres. Sztarek Macea, jud. Arad. (3894)

Ügves rádiómehaniikus és tehnikus valamint asztalos felvétetik. Cim a timisoarai kiadóban. (3163)

Allást keres

Bármely könnyű irodai munkát elvállal szerény igényű, román, magyar és német nyelvet beszélő tisztviselő. Vidékre is menne. Cimeket kér „Szorgalmas” jeligére a timisoarai kiadóba. (6028)

Nagyobb gyermek mellé állást keresek. Cimeket a timisoarai kiadóba kérek leadni. (6090)

Keresztény uriember, ki kereskedelmi téren előkelő pozíciót töltött be, vállalatba, üzletbe összeköttetésre ajánkozik. Meghívást „Komoly egyéniség” jeligén aradi kiadóba kér. Str. Eminescu 8. (3902)

Fűzőképzés minden ágában 16 évi gyakorlat, segédleány állást keres. Fizetés ajánló levélre válaszolok. Ajánlatokat „Szakorított munkaerő” jeligére Rudolf Mossehoz Arad, Str. Eminescu 8. (3871)

Perfekt levelező, könyvelő állást keres félnapra, kiségitésre, vagy órára, igen szerény díjazás mellett, vállalja a pénzügyi és betegségyelzői befizetéseket is. Timisoara I., Str. Palanca 1. I. emelet, 8. (6038)

Házvezetőnőnek menne intelligens nő urnőhöz, vagy urhoz. Ajánlatokat „Iren” jelige alatt a timisoarai kiadóhivatalba kérek. (6091)

Gyermekek mellé menne intelligens nő. Ajánlatokat „Szolid” jelige alatt a timisoarai kiadóba kérek. (6092)

Lakás

Ház-spar keres szepen butorozott szobát fürdőszoba használattal. Cimeket kérem leadni, Arad Hotel Dacia portásánál. (3897)

Aradi konzulátusi tisztviselő keresztény magyar családnál különbejárta butorozott szobát bérelne, csakis a város központjában. Ajánlatokat Rudolf Mossehoz kér, Arad Str. Eminescu 8. (6500)

Keresek bármely városrészen 4 szobás modern, kertés lakást mielőbbi beköltözésre. Cimem timisoarai kiadóhivatalban megtudható. (6058)

Butorozott szoba, fürdőszobahasználattal kiadó. Timisoara, Tache Ionescu 63. (2456)

Modern, szolid kombinált szobát keres megvételre Riviera virágüzlet. Timisoara, telefon 35-56. (2455)

Egy- vagy kétszobás lakást fürdőszobával vagy anélkül keres pontosan fizető lakó nem zónában. Ertesztést kérek Timisoara. telefonon 16-08 szám alatt. (2425)

Adás-vétel

Varrógépek, irodaberendezések, írógépek, hálószobák, ebédlők, matracok, ottomanok, Thonet-székek olcsón eladók. Megvételre keresünk kombinált szobát, ebédlőt és teljes lakberendezést. Timisoara IV., Piata Küttl. 2. az udvarban. (3115)

Eladó alig használt fekete Ferenc József-kabát mellényvel és egy sötét zsebkett, igen finom anyagból. Cim a timisoarai kiadóban. (6500)

Használt, de jókarban levő ebédlő és háló megvételre kerestetik. Losoncz, Magyar Ház, Timisoara I., Bulevardul Regina Maria 8. (2432)

Gyümölcsfa megrendeléseket őszi szállításra már előjegyzésbe veszek. Vitye Károly faiskolája, Cenadul Vechiu, Timis-Torontal. (3551)

Zongora, Stelzhammer, rövid keresztthrus kitűnő karban eladó. Arad. Str. Consistoriului 40, földszint. Apart. 4. (3900)

Orvosi műszerek és egy röntgen eladó. Cim: Rudolf Mosse, Arad. Str. Eminescu 8. (3899)

HATSCHI K. Igényörsek, Arad, Bulevard Carol 17 (voit 46)

ARAK EZREKBE!

5500: országot mentén 103. kat. hold épülettel. — 5000: kettős telekkel bérház, cca 600.000. bto hozam. — 4000: parcellázható 17. kat. hold beitelek 6-szobás lakás gazd. épületekkel. — 3200: Timis-megy. 85. kat. hold, szántó, gyümölcsös és szőlővel, épületekkel. — 3000: Sarokbérház cca 150.000 jöv. — 1800: Színházhoz közel kis ház, üzlettel. — 1500: kétlakásos modern villa. — 1500: bérház, 4 középnagy lakással. — 1100: 2x3 sz. fürdőszobával, raktár, kert. — 900: emeletes villa külvárosban, gyümölcsös. — 750: 2 szobás modern villa. — 600: 6 szobás, nagy kertes külv. — 550: belv. 3-szobás. — 450: új 2-szobás. — 400: 2-szobás, kert. — 290: II. ker. 4 lakás. — 240: Oituzban nagy kert. — 240: 2 lakás II. ker. — 180: Pernesvaban 3 lakás. kert.

Asztaloszerszámok, furnirpresek, gyalupadok, gyaluk stb. használtak eladók. Székely, Arad. Str. Cetati 9. (3895)

Komplett ebédlő stíl butor kerestetik. Ajánlatokat Rudolf Mosse Arad, Str. Eminescu 8 alá kérem. (3893)

Írógép Schmitt Bros, jó állapotban eladó. Megtekinthető délután, Timisoara IV., Str. Fonnaz 4, ajtó 2. (Küttl-térnél). (2457)

Péninó, perzsabunda, skungspelerin, bundabélés, nyest pelerin és más prémekek, polturos kombinált ebédlő, uri szobák, ebédlők, hálók, fehér finom fél háló, vitrinek, írógép, íróasztalok, új lepedők, 185-ös porszívó, csillárok, finom ágyterítő és függönyök, előszobaszekrények, stélázsik, bőr-székek stb. Gábornánál. Timisoara III., P. Cipariu 5. Mária közelében. (2453)

Eladó perzsaszőnyeg 2-10x3 mtr. Kifogástalan állapotban. Alapszín bordó és kék Timisoara, telefon 40-71. (2458)

Kézi kötökészüleken, otthon köthet, olcsón és gyorsan. Kapható a bánáti képviselőnél. Timisoara I., Piata Unirii 5. II. emelet. (3164)

Sürgösen eladó egy ház 350.000 leiert. Cim és fénykép a házról Rudolf Mosse-irodában Arad, Str. Eminescu 8. (3882)

Planetahúzó fehér egér eladó. Timisoara II., Str. Lunei 8. sz. (5000)

Eladó magánház. Arad, Str. Pionerilor 46. (3898)

Sürgösen keresek egy házat megvételre, Aradon, 400-500.000 leig, a Belvárosban vagy környékén. A cimeket kérem Rudolf Mossehoz, Str. Eminescu 8. sz. (3883)

A Tempo bizományi üzlet Arad (Fischer Eliz-palota) ajánl: keleti és belföldi szőnyeget, íróasztalokat, varró- és írógépeket, hálószoba-, ebédlő- és szalonbutorokat, csillárokat, festményeket, rekamiéket, kasszákat, egyes butorokat. Porcellánok és disztárgyak nagy választékban. Veszünk megbízóink részére: teljes lakásberendezéseket, modern és antik butort, szőnyeget, ezüstöt, varrógépet, nemes porcellánt. Tempo, Arad (Fischer Eliz-palota). Telefon: 19-75. (3023)

Kiadó azonnalra gyárnak, üzemnek, malomnak egy hétszáz quadrát méteres helyiség, külön udvarral és irodával. Grig. Alexandrescu 23. Arad. (3901)

4-5 lóerős motort transmissioval azonnali megvételre keresek. Cimeket: Arad, Str. Serban Voda 8. sz. alá kérek (3891)

Különlék

Pianinót bérbre keresek. Stefan Livia, Belváros, Str. Buteanu 1. sz. Rom. kat. szeminárium mellett. (6028)

Két kosztosdiák teljes ellátással felvétetik német családnál. Timisoara. (Banatia mögött). Telefon 26-84. (3159)

1½ millió leu kerestetik bányauzemnek, kb. 1 évre kölcsön, vagy részesedésre, jó kamattal, betáblázással és értékbitosítással. Cim: Kiadóhivatalban és Rudolf Mosse, Arad, Str. Eminescu 8. (3824)

Szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle lilliomtejkrémet, lilliom-tejszappant és lilliom-pudert, három színben. Kapható kizárólag a

Városi Gyógyszertárban

a „Fekete Sas” az Arany Szarvas épületében

Timisoara I., Piata I. C. Bratianu

A legjobb
Orv. Bejelentés

1

hirdetés

a Déli Hírlapban